

KRAM (69) *sb m*

a *pochylone*.

sg *N* krām (11). ◇ *G* krāmu (2). ◇ *A* krām (4). ◇ *I* krām(e)m (4). ◇ *L* krāmie (10). ◇ *pl N* krāmy (9) ◇ *G* krām(o)w (2). ◇ *A* krāmy (18). ◇ *I* krāmy (4). ◇ *L* krāmiéch (5); -éch (1), -(e)ch (4).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI (dwa z niżej notowanych przykładów) – XVIII w.

1. *Budka z towarami, stragan; sklepik; catasta, taberna, tabernula Cn (37)* : kto nie ma tego korzenia ktore kupuią w kramie: dobri ieft chrzan/ gorczyzca/ czołnek *FalZioł* IV 42a; *RejRozpr* H3v; *thu* Wpoznanyv czapky noze waczky myeśchky wkramyech kradal czałfu Jarmarkowego. *LibMal* 1546/121, 1545/98v, 1547/125, 1550/154v, 1551/159, 159v; *Pyrwłem* ze na Iarmark byway *A* czo na raniey wykładay. Do noczy czałem dofyaday Na ołtatu kramy fkladai. *RejKup* e3v, e2, e4; *Więc* potym przyniešiono Cukry Márcepany/ *Z* rozlicznymi przyłmaki ktorych my nie znamy. *Więc* Cytryny Cybeby więc Mirábolany/ *By* też fiedzyał w Aptece álbo miedzy kramy. *RejWiz* 27; *Mącz* 252d, 418a; *Wież* co/ iesli tu nie naydźies [!] Gołpody [...] Wźdy fię na Trąbki zydziefz w iákim Kramie *Prot* E2; *GórnDworz* O3v, O4; *BielSat* B4 *marg*; Kupił też kilká workow tčzych fzedłfy do kramow *HistLan* C2; s fłofárzem fie o mocną kłotkę tárguie/ włzitko miáło zbiegał/ włzytki kramy y rzemiešniki fkryłł *RejZwierc* 103v, 190v, 235v; *BielRozm* 14 *marg*; *Calep* 479b; *WyprPl* A2v; *SarnStat* 273; *PowodPr* 16; *KlonWor* 36.

Wyrażenia: »bogate kramy« (2): *Speciarius vicus*. *Wurtzkremer* gałz. *Bogáte* kramy gdzye korzenye przedáyą. *Murm* 29; *BartBydg* 147b.

»tanie kramy« (1): [*ksiąźki mówią do mistrza:*] nie wiemy gdzye iść pirwey mamy/ Włtyd nas będye zá fwe tanie kramy. *BielKom* A2v.

»jak (a. by) w weneckim kramie« (3): (*nagł*) *Lukałz* z *Gorki Woiewo. Łęczycki*. (–) *Y* Tu fie przyrodzenie dłuęo rozmyłłáło/ *Gdy* tę głowę w fwyh łpráwach/ poštánowić miáło. *Bo* ná co iá obroćifz/ *by* w *Weneckim kramie*/ *O* czym iedno pomysłifz wnet łtáręuiefz tanie. *RejZwierc* 51v; *PaprPan* 13, N4v.

W przen (2) : *A* kthorzyłz to kupcy? á o ktorychże to rozumieć mamy? *Podobnoć* to ci co łzáfuią práwy iego/ włtáwámi iego/ á łzyroko rozbili ty kramy iego [= *papieža*]. *RejAp* 152.

Zwrot: »pobratać się z kramem« = *kupić w kramie, nabyć przyprawę korzenne* (1): *Nie* opráwifz tám nic z chrzanem *Mufifz* fie pobrátác z kramem *RejRozpr* H2v.

Przen: *metonimicznie: Kramarz, kupiec* (1) : *A* bogácą cudze kramy *Pozłocone Márcepany* *RejRozpr* G3.

2. *Warsztat rzemiešniczy; tu w przen* (1) : *Iuż* cnotá/ łławá/ pomierność/ poćiwość/ pobožność dawno záziębła leży/ y kram dawno záwárto gdzie iá polerowác miano *RejZwierc* 71.

3. *Towary, zwłaszcza drobiazgi zbytłowne lub przyprawy zamorskie; mercimonium, merx, res promercales, species Cn* (31) : *Kramarz* z kramem ná targ iádác *Biezał* nic nie oppoczywáiąc [!] *BierEz* R2v; *RejKup* Rv; *Nuż* torty trudnonólze tákiež infze kramy/ *Co* od nich fcijátyki pedogry miewamy. *RejWiz* 14v, 11v, 15; *Mącz* 54d; *BielSat* C3v, D3; *Tákiež* też y oracz ktory ma zboža wiele/ y kupiec ktory ma kramy bogáte/ *muši* ludziom káždy z nich dobrze czynić/ *bo* *mufzá* przedác/ *boby* obiemá pogniło *RejZwierc* 95; *BielRozm* 20, 28.

Przysłowia: Yáko póspolicye mowya/ yáki pan táki kram/ yáki ocyec táki lyn/ nie dáleko záwífie od yábloni pádnie yáblko. *GliczKsiqż* Ev; *RejWiz* 99, 181v, Cc6; *RejZwierz* 137v; *GórnDworz* L3; *RejPos* 245v; *CzechEp* 417; *Phil* P2. [Ogólem 9 r.].

Więcz y fwiadki czo fłyfzę po fwey myfli macie Bo iaki kupiecz bywa takie miewa kramy *RejJóz* H3, II3 *marg.*

Izali Pan cnotliwy/ święty/ może iáki nierząd miłowác/ álbo ftánowić? Záífte nie; ále iáki/ powiádáią/ kram/ taki pan/ póspolita to *WerKaz* 283.

W przeni (8) : TárGuy rozłożonoć kramy Pozwy/ minuty/ membrany A niż odpráwifz doktorá Tedyć vbędzie pół worá *RejRozpr* Fv; *RejWiz* 16; [*Luter*] gdy widzyał lud póspolity iż fie k tym odpułtom obrocił [...] vpominał ie ná kazániu áby fobie lepiej poczynáli/ á ná ty kramy nie nákládáli/ mogąc to ná co potrzebniefzzego obroćić. *BielKron* 193; *RejAp* 152v; Gdy zgodá zacne rołoży fwe kramy/ Niecnotá by Szot guzy blizny fzramy. *RejZwierc* 228; *CzechEp* 166; *NiemObr* 153.

Wyrażenie: »żelazne kramy« = *pieniqdze (1)*: Bo ten nie bárzo waży ná piorká ná bramy/ Woli fie záwždy zbierác ná żelázne kramy. Bárzo mu to fmaczny głos co ná ftole brząka *RejWiz* 68v.

Synonimy: 1. *buda, budka, jatka, smatruz, tasz*; 3. *kupia, towar.*

Cf **KRAMARNIA, KRAMNICA**

MB